

ՓՐԿՉԻ ՀՐԱՇԱՓԱՌ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹԻՎ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՎ ՔԱՐՈՋ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Ապրիլի 10-ին, կիրակի, «Զատիկ, Յարու-
թիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի»:

Գարնանային ջերմ ու պայծառ օր է: Ուխ-
տավորների հոծ բազմությունը լցրել է մայ-
րավանքն ու Մայր Տաճարը:

Առավոտյան ժամը 11.30-ին, Վեհափառ
Հայրապետը, քահանայապետական լրիվ
զգեստավորման մեջ, եկեղեցական թափոռով
և ամպհովանու տակ, առաջնորդվում է Մայր
Տաճար, մատուցելու զատկական հայրապե-
տական սուրբ պատարագը:

Մայր Տաճարի աջակողմյան և ձախա-
կողմյան գասերում տեղ են գրավել Գերա-
զույն Հոգևոր Խորհրդի, վերստուգիչ հանձ-
նաժողովի անդամները, Ճեմարանի գասա-
խոսական կազմը, Մայր Աթոռի միաբանու-
թյունը և այլ հրավիրյալներ:

Սուրբ պատարագին ներկա են նաև բազ-
մաթիվ ուխտավորներ Ֆրանսիայից, Լիբա-
նանից, Սիրիայից և Ստամբուլից:

Սուրբ պատարագի կոմիտայան երգեցո-
ղությունը կատարում է Մայր Տաճարի եր-
գեցիկ խումբը:

Վեհ, հաղթական ու սրառուռ հնչում են
«Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց» և «Գովեա
երուսազէմ զՏէր» մեղեդիները:

«Հայր մեր»-ի ժամանակ քարոզում է Վե-
հափառ Հայրապետը:

«Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց,
Մահումբն զմահ կոխեաց,
Եւ յարութեամբն յոբով
Մեզ զկեանս պարգեւեաց»:

«Մենք հրաշքեն հետո, լուսաբացին, բարի
հրեշտակները վկայեցին. «2է աստ, քանզի
յարեաւ»: Աշակերտներն ու յողաբեր քույ-
րերը տեսան Յիսուսի դատարկ գերեզմանը
միայն ու հավատացին:

Այս հավատքն է, ահա, որ աճեցավ ու
պայծառացավ, և իբրև ոգեղեն արեգակ,
լուսավորեց մարդկային կյանքը համայն,
երկու հազար տարիներ շարունակ:

Եվ ամեն տարի, Ս. Եկեղեցին մենք ավե-
տիսը կուտա աշխարհին և մեզի թուրիս,
թե Քրիստոս հարություն առավ մեռելնե-
րեն, իր մահով մահը կոխելով և մեզի կյանք
պարգևելով:

Մենք մեր մարմնական աչքերով չենք
տեսներ դատարկ գերեզմանը մեր Տիրոջ,
սակայն գուցե այսօր առավել ստուգությամբ
կհավատանք Քրիստոսի հարության, քան
մարդիկ երկու հազար տարիներ առաջ,
վասնզի ստուգապես գիտենք, թե Քրիստոս
իր հարությամբ իրապես կյանք պարգևեց
մեզի: Հայ ժողովուրդը, իր բազմադարյան
պատմությամբ և իր թողած ժառանգու-
թյամբ, կենդանի վկայություն մը եղավ

Քրիստոսի հարության ու Անոր հալիտեմական կենդանության:

Եթե Քրիստոս ճշմարտապես հարություն առած չլլար և իր հարությամբ կյանքի ուժեր պարզեցած չլլար հայ ժողովուրդին, անտարակույս, հազիվ թե հեռավոր հիշատակ մը միայն մնացած լլար մեր ազգի մասին:

Դարերու ընթացքին քանի՜-քանի՜ անգամներ մեր ժողովուրդը մահվան տանջանքները ապրեցավ ու գերեզման իջավ, բայց ան միշտ վերածնավ շնորհիվ իր հավատքին, թե մահը կալարտվի հարությամբ: Փրկիչը մեր Քրիստոս «**Անշախի մահուամբ փրկեաց զմեզ և փրկեսցէ, քանզի յուսացեալ էմք եթէ տակաւին փրկեսցէ**» (Բ Կորնթ. Ա 11):

Քրիստոսի հարության ավետիսը, մահ հայոց համար, եղավ փայլատակումը երկրորդ «եղիցի լույս»-ին, եղավ հաղթությունը ընդդեմ մահու, եղավ սկիզբը փրկության, եղավ ճանապարհը հալիտեմական կյանքին:

Եվ տակալին, հայ ժողովուրդը Քրիստոսի հարության մեկ նոր վկայությունը գտավ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքին մեջ, որով առավել պայծառացավ իր մեջ հավատքը Միածին Որդվուն հարության նկատմամբ: Փրկչի իջման խորհրդով, Վահագնի հրեղեն ոգին, այլակերպյալ ու սլայծառակերպյալ, վերստին ծնավ հայ ժողովուրդի հոգվում մեջ, և առավել շիկացավ ու միածուլվեցավ քրիստոնեական նոր հավատքը:

Եվ ահա, որպես վիմակերտ վկա Քրիստոսի հարության և Անոր իջման ի Հայաստան աշխարհ, բարձրացավ անկրկնելի կոթողը այս, Մայր Տաճարը ամենայն եկեղեցաց հայոց՝ Ս. Էջմիածինը:

Դարերու հոլովություն, հայ ժողովուրդը, Ս. Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքը դավանեցավ իբրև պատմական անհերքելի ստուգություն, որպես ոգեկան բացարձակ արժեք:

Մեր նախնիք, Քրիստոսի հարության հավատքով, առավել հավատացին Լուսավորչի տեսիլքին, և իջման տեսիլքով առավել հավատացին Քրիստոսի հրաշալի հարության:

Հայոց քրիստոնեությունը ազգային եղավ ի սկզբանե և այդպես ալ մնաց Ս. Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքով, Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի տառերու գյուտով և Ս. Վարդանի արդարության ու ազատության շեփորումով:

Այսպես և միայն այսպես է, որ մենք հայերս վավերապես քրիստոնյա մնացինք և պիտի մնանք, և իրավ ու հարազատ ապ-

րումով պիտի հավատանք Քրիստոսի հարության հրաշքին, աշխարհի բոլոր քույր եկեղեցիներու հետ անբաժանորեն եղբայրացած Քրիստոսի սիրուն մեջ:

Հայ հավատացյալ ժողովուրդը, Քրիստոսի հարության շնորհներով, հավատաց իր կյանքի ուժերուն, հավատաց իր հոգիի լույսին, հավատաց հավերժության, ու այդ հավատքով կառույց և ստեղծագործեց:

Մեր ժողովուրդը այսօր ալ ստուգապես կզգա, թե նույն հավատքով է, որ պիտի ապրի իր նախնյաց ոգիով, պիտի շարունակե իր ստեղծարար առաքելությունը այս աշխարհի վրա և պիտի հասնի իր ազնիվ ու արդար երազներու իրականացման: Մարդու կյանքը, առավել ևս ժողովուրդի մը կյանքը, և իրավ մարդկայինը այդ կյանքին մեջ, ուրիշ բան չէ, եթե ոչ ոգեկան առաքելության մը իրագործումը այս արևին ներքև:

Հայ ժողովուրդը այլ բանի չի տենչար, բայց միայն ունենալու ափ մը ազատ հող, բաժակ մը լույս և խաղաղ կյանք, շարունակելու համար իր առաքելությունը, արդարացնելու համար իր կոչումը աշխարհի ժողովուրդներու մեծ ընտանիքին մեջ: Այս նվիրական իղձերք, մեր օրերուն, կյանքի կկոչվին ահա մեր վերածնած Մայր Երկրին մեջ ու հետզհետե կամրապնդվին անոնք վճիտ ու վճռական:

Վկա է Աստված, վկա է աշխարհն ամբողջ, թե անցյալի մեջ նահատակված մեր ժողովուրդը, այսօր իր Մայր Երկրին մեջ տերը դարձած իր հողին ու ճակատագրին, կյանքի ապահով ու խաղաղ պայմաններու մեջ, **ինչպիսի՜ լուսաշող իմացականությանը**, **ինչպիսի՜ ազնիվ ու ստեղծարար կիրքով և կառուցելու տենդով տոգորված**, կկերտե իր նոր կյանքը, վերստին պատվո տեղ մը գրավելով մշակույթ ստեղծող ժողովուրդներու կողքին: Հայոց հիմնավորց ազգը, իր նոր կյանքով, հայրենի սուրբ հողի վրա ստեղծած նոր արժեքներով, անտարակույս թե կհանդիսանա մեր ժամանակներու՝ ոգեկան առաքելություն մը կրող ու կենսագործող հառաջադեմ ազգություններեն մին:

Հա՛յ ժողովուրդ, դուն աճած ու պայծառակերպված ես Քրիստոսի հարության և իջման շնորհներով, և դարերու ընթացքին ապրած ես ու անմահացած արիության բազում գործերով:

Եվ ինչպես անցյալի փառքի օրերուն, այսօր ալ կգտնվիս նույն արիության գործերու իրականացման լուսավոր ճամբուն վրա:

Հայ ժողովուրդ, ուրեմն ծանր գրեզ և հավաքական գիտակցված միասնությամբ, իրապես մեկ ու անբաժան, սիրով եղբայրացած ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի, հավատարիմ մնա քու նախնաց սուրբ հավատքին, քու կյանքի ուխտին և մեր օրերու քու նոր վերածնունդին և քու առաքելությանը:

«Եւ մարտիր գրարոք մարտն հաւատոց. և բոլոն հար գկեմացն յախտեմից՝ յոր կոչեցարն» (Ա Տիմ. Զ 12):

Նախախնամության ձեռքով մեր ազգին շնորհված ու պատմականորեն նվիրագործված ոգեկան առաքելությունը դրոշմված է Քրիստոսի հարության հավատքով և Ամոր իջման խորհրդով ի Հայաստան աշխարհ:

Փմոք Քրիստոսի լույս հարության:

Փմոք հայ քրիստոնեության:

Սուրբ Զատիկի լուսաշող այս ժամին, երբ հարության շնորհները նորեն կիջնեն հայ աշխարհին և մեր ամենուս հոգիներում մեջ, Մենք, ծունկի եկած իջման այս հրաշք Տաճարին մեջ, կաղոթենք, որ այդ ափ մը հայոց հողը միշտ ազատ, միշտ ապահով և միշտ բերրի մնա, որ հայոց սրտերում բաժակներն ամեն միշտ լեցուն լլվան իմանալի լույսով և միշտ խաղաղ մնա կյանքը մեր ազգին և վերածնած երկիրը մեր հայրենի:

Ավելի լույս և խաղաղություն հայ ժողովուրդին, Մայր Հայաստանին:

Ավելի լույս և խաղաղություն համայն աշխարհին, բոլոր ազգերուն:

«Քրիստոս յարեմա ի մեռելոց»:

Ամեն:

Նույն օրը, երեկոյան ժամը 11.30-ին, երևանի ռազմական ձայնասփռվում է

Վեհափառ Հայրապետի գատկական քառօրը:

Հավարտ սուրբ պատարագի, Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորապես առաջնորդվում է Վեհարանի զահասրաճը՝ շնորհավորություններ ընդունելու:

Հանուն Մայր Աթոռի միաբանության և բոլոր ներկաների, Վեհափառ Հայրապետի զառկական տոնը շնորհավորում է լուսաբարապետ գերաշնորհ Տ. Հուսիկ եպիսկոպոս Սանթուրյանը:

Վեհափառ Հայրապետի տոնը շնորհավորում է նաև ուխտավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող բարձրաշնորհ Տ. Տիրան արքեպիսկոպոս Ներսոյանը:

Խոսք առնելով Հայոց Հայրապետը, շնորհավորում է Հայ Եկեղեցու և հայ ժողովրդի մեծագույն առնը՝ Զատիկը, և օրհնելով բոլոր ներկաներին, բարեմաղթություններ է անում Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնի, մեր նվիրապետական Աթոռների, թեմերի պայծառության, Մայր Հայրենիքի՝ Սովետական Հայաստանի և հայ ժողովրդի բարօրության և աշխարհի խաղաղության համար:

Երեկոյան ժամը 4-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է գատկական իր սեղանին մասնակից դարձնել Մայր Աթոռի միաբանության և հյուրերին:

Շնորհավորության և բարեմաղթության բաժակաճառեր են արտասանվում Մայր Աթոռի անասանության, Վեհափառ Հայրապետի կենաց արեւատության, Մայր Հայրենիքի և հայ ժողովրդի բարօրության և բարգավաճման համար:

Խմբովին երգված Տերունական աղոթքից հետո, Վեհափառ Հայրապետի օրհնությամբ փակվում է գատկական տոնի հանգիստության նվիրված ընդունելությունը:

